

Sygn. akt I ACz 308/13

POSTANOWIENIE

Dnia 24 maja 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Palacz
Sędziowie:	SA Anna Gawelko (spr.)
	SA Marek Klimczak

po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2013 r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **G. S.**

przeciwko **A. K.**

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki

na postanowienie Sądu Okręgowego w Krośnie Wydział I Cywilny

z dnia 9 stycznia 2013 r., sygn. akt I C 419/11

p o s t a n a w i a:

u c h y l i ć zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Okręgowemu w Krośnie do ponownego rozpoznania z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 22 grudnia 2012 r. (k.265) pełnomocnik powódki z urzędu wniosła do Sądu Okręgowego wniosek o uzupełnienie wyroku z dnia 19 grudnia 2012 r. o orzeczenie o należnym jej wynagrodzeniu podając, iż mimo złożenia na rozprawie wniosku o zasądzenie wynagrodzenia wraz z oświadczeniem, iż nie zostało ono pokryte przez powódkę w żadnej części, Sąd nie wydał orzeczenia w tym przedmiocie.

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy wniosek ten oddalił, stwierdzając w uzasadnieniu, że wydany wyrok zawiera rozstrzygnięcie o kosztach procesu. W pkt. III tego wyroku Sąd nakazał ściągnąć od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Okręgowego w Krośnie kwotę 13.250 zł tytułem brakującej części opłaty sądowej od pozwu oraz zniósł wzajemnie między stronami pozostałe koszty procesu. Oddalając wniosek pełnomocnika powódki Sąd Okręgowy wskazał również na treść § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.jedn. Dz.U. z 2013, poz. 461).

Żaląc się na powyższe postanowienie pełnomocnik powódki domagała się jego uchylenia i zasądzenia od pozwanej kosztów postępowania zażaleniowego. Skarżąca zarzuciła naruszenie art. 351 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. i art. 29 ust. 1 Prawa o adwokaturze oraz §2, 19 i 21 ww. rozporządzenia i podniosła, że Sąd nie zasądził należnego jej wynagrodzenia ani od strony przeciwnej, ani od Skarbu Państwa. Brak rozstrzygnięcia w tym zakresie powinien być uzupełniony na podstawie art. 351 § 1 k.p.c.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Nie ma wątpliwości co do tego, że koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu przed Sądem Okręgowym nie zostały zasądzone od strony przeciwnej, a w konsekwencji nie stanowiły one kosztów procesu, o których mowa w art. 98 k.p.c. rozliczanych pomiędzy stronami. Zgodnie bowiem z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego (por. uchwała z dnia 8 marca 2012 r., III CZP 2/12, OSNC 2012, nr 10, poz. 115, postanowienia: z dnia 28 marca 2012 r., V CZ 161/11, Lex nr 1164758; z dnia 14 grudnia 2007 r., III CZ 61/07, Biul.SN 2008, nr 4, poz. 12; z dnia 17 listopada 2009 r., III CZ 53/09, OSNC 2010, nr 5, poz. 79; z dnia 17 czerwca 2010 r., III CZ 20/10, Lex nr 852674), koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu stanowią element rozstrzygnięcia o kosztach procesu jedynie wówczas, gdy zgodnie z wynikiem sprawy zostały zasądzone bezpośrednio od strony, która przegrała sprawę, na rzecz strony przeciwnej, która sprawę wygrała i korzystała z pomocy pełnomocnika z urzędu.

We wszystkich innych wypadkach, tj. gdy kosztami procesu została obciążona strona korzystająca z pomocy prawnej z urzędu, czy też jeżeli koszty procesu zostały stosunkowo rozdzielone lub - tak jak w tym wypadku - wzajemnie zniesione, a opłaty z tytułu udzielonej pomocy prawnej nie zostały zapłacone w całości lub w części, obowiązek pokrycia kosztów nieopłaconej pomocy prawnej obciąża Skarb Państwa. Subsydiarny i publicznoprawny obowiązek ponoszenia tych kosztów przez Skarb Państwa nie podlega regulacji k.p.c. dotyczącej zasad rozliczania kosztów procesu ani przepisom ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, lecz ma swe źródło w art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (jedn. tekst: Dz. U. z 2009r. nr 146, poz. 1188 ze zm.), a wydane na podstawie delegacji zawartej w tej ustawie przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu regulują wysokość należnego z tego tytułu adwokatowi wynagrodzenia.

Wobec powyższego, dokonane przez Sąd Okręgowy w pkt. III wyroku rozliczenie kosztów procesu pomiędzy powódką a pozwaną w formie wzajemnego ich zniesienia nie mogło uwzględniać kosztów wynagrodzenia adwokata powódki z urzędu obciążającego Skarb Państwa, które w skład kosztów procesu nie wchodzi.

Koszty te powinny być przedmiotem odrębnego rozstrzygnięcia, którego Sąd Okręgowy nie wydał. Wniosek o uzupełnienie wyroku w tym zakresie był więc w pełni uzasadniony.

Zupełnie niezrozumiałe jest odwołanie się przez Sąd Okręgowy do treści § 21 rozporządzenia w sprawie opłat za czynności adwokackie... przewidującego możliwość zasądzenia kosztów na rzecz pełnomocnika dopiero po wykazaniu bezskuteczności egzekucji, skoro koszty te nie zostały zasądzone od pozwanej.

Skoro Sąd Okręgowy wychodząc z nieprawidłowych założeń uchylił się od uzupełnienia wyroku o konieczne rozstrzygnięcie o wynagrodzeniu adwokata z urzędu, niezbędnym stało się uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania (art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.) i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego (art. 108 § 2 k.p.c.).